

Ministarstvo
finansija

Br: 05-02-040/26-24258/2

Podgorica, 03.07.2026.godine

Za: MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA, Eko-efikasna zgrada, Podgorica

gospodinu, Damjanu Čulafiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog uredbe o djelatnosti koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte i dodjeli emisijonih kredita

Veza: Vaš akt br. 06114-322/26-1425/1 od 29.06.2026. godine i dopuna od 03.07.2026. godine

Poštovani gospodine Čulafiću,

Povodom Predloga uredbe o djelatnosti koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte i dodjeli emisijonih kredita, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Predlogom uredbe uvodi se normativni okvir za ograničenje emisija GHG energetskih i industrijskih postrojenja u zemlji, uspostavljanjem zaokruženog sistema za ograničenu emisiju gasova sa efektom staklene bašte na nacionalnom nivou.

Kako je navedeno u Izveštaju o analizi uticaja propisa, propisom je predviđena mogućnost besplatne dodjele emisijonih kredita energetski intenzivnim industrijama i operatorima vazduhoplova, kao i postepena primjena pojedinih obaveza, čime se ublažavaju finansijski efekti na privredu, naročito na sektore izložene međunarodnoj konkurenciji. Uredba ne stvara direktne troškove za građane, niti nameće nove obaveze malim i srednjim preduzećima koja nijesu obuhvaćeni sistemom trgovanja emisijama.

Imajući u vidu da je cilj predloženog propisa normiranje i sprovođenje potrebne mjere koje će dovesti do uspostavljanja smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Nadalje, u Izveštaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da predložena uredba ne zahtijeva značajna dodatna sredstva iz budžeta države. Naime, članom 12 navedenog akta propisano je da u cilju sprovođenja postupka javne aukcije, Ministarstvo obrazuje Komisiju za dodjelu emisijonih kredita i da troškove rada Komisije snosi Ministarstvo.

Napominjemo da članovima postojeće Komisije za sprovođenje javne aukcije za dodjelu emisijonih kredita pripada mjesečna naknada obzirom da je još uvijek na snazi Uredba o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte.

Shodno dostavljenom Izvještaju, nakon usvajanja predložene uredbe neophodno će biti donijeti novu Odluku o formiranju Komisije u 2026. godini, te da nije moguće utvrditi tačno visinu iznosa koji će se opredijeliti za rad predmetne komisije.

Istovremeno, predložena uredba uspostavlja mehanizam ostvarivanja prihoda od prodaje emisijih kredita i naknada, koji se uplaćuje u Fond za zaštitu životne sredine.

Između ostalog, navodi se i da će se potrebna sredstva za implementaciju iste obezbjeđivati kroz redovan proces pripreme budžeta u narednom periodu.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na dostavljeni Predlog uredbe o djelatnosti koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte i dodjeli emisijih kredita uz obavezu da se sve aktivnosti na implementaciji iste usklade sa sredstvima koja su opredijeljena godišnjim zakonom o budžetu države za navedene namjene.

S poštovanjem,

MINISTAR

Na osnovu člana 15 stav 6, člana 21 stav 14, člana 45 stav 14, člana 47 stav 11 i člana 48 stav 9 Zakona o klimatskim promjenama („Službeni list Crne Gore“, broj 149/25 i 70/26), Vlada Crne Gore, na sjednici od XX. XX. 2026. godine, donijela je

UREDBU

O DJELATNOSTIMA KOJE EMITUJU GASOVE SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE ZA KOJE SE IZDAJE DOZVOLA ZA EMISIJU GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE I O DODJELI EMISIONIH KREDITA

I. OPŠTE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovom uredbom utvrđuju se djelatnosti, odnosno postrojenja koja emituju gasove sa efektom staklene bašte (u daljem tekstu: GHG) za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte (u daljem tekstu: dozvola), djelatnosti ili aktivnosti koje obavljaju regulisani subjekti koji emituju GHG za koje se izdaje dozvola, gasovi sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola, iznos i način plaćanja naknade u slučaju nepredaje emisisionih kredita, ukupan broj emisisionih kredita koji se dodjeljuju, period dodjele emisisionih kredita, način obračuna ukupnog broja emisisionih kredita za period dodjele, broj emisisionih kredita za svaku godinu perioda dodjele, nacionalna rezerva za stabilizaciju, način sprovođenja aukcije za dodjelu emisisionih kredita, minimalna cijena emisisionih kredita usklađena sa cijenom u Sistemu trgovine emisijama Evropske unije (EU ETS), kao i način vođenja registra dodijeljenih emisisionih kredita, njihove predaje, prenosa i korišćenja.

Definicije

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- 1) **emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG)** je ispuštanje GHG iz izvora u postrojenju ili ispuštanje iz vazduhoplova tokom obavljanja vazduhoplovnih aktivnosti ili ispuštanje gasova iz brodova tokom obavljanja aktivnosti pomorskog saobraćaja određenih za te aktivnosti ili ispuštanje GHG iz aktivnosti koje obavljaju regulisani subjekti;
- 2) **emisisioni kredit** je pravo na emisiju jedne tone ekvivalenta ugljen-dioksida (tCO_2eq), koje važi za određeni period i radi ostvarivanja ciljeva utvrđenih Zakonom o klimatskim promjenama, a koje se može prenositi u skladu sa tim zakonom;
- 3) **gasovi sa efektom staklene bašte (GHG)** su gasovi i drugi gasoviti sastojci u atmosferi koji nastaju kao posljedica prirodnih i antropogenih aktivnosti, navedeni u Prilogu 1 ove uredbe, a koji apsorbuju i ponovo emituju infracrveno zračenje;
- 4) **dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte** je dozvola izdata u skladu sa Zakonom o klimatskim promjenama;

- 5) **nadležni organ** je organ određen Zakonom o klimatskim promjenama;
- 6) **operater vazduhoplova** je pravno ili fizičko lice koje upravlja vazduhoplovom tokom obavljanja vazduhoplovne aktivnosti definisane Zakonom o klimatskim promjenama ili vlasnik vazduhoplova, ako identitet tog lica nije poznat vlasniku ili ga to lice nije odredilo;
- 7) **operater komercijalnog vazdušnog prevoza** je operater koji uz naknadu pruža usluge redovnog ili vanrednog vazdušnog prevoza putnika, tereta ili pošte;
- 8) **operater stacionarnog postrojenja** je fizičko ili pravno lice koje upravlja stacionarnim postrojenjem, kontroliše njegov rad ili je ovlašćeno da donosi odluke o radu i funkcionisanju stacionarnog postrojenja;
- 9) **višegodišnji period dodjele** je petogodišnji period koji počinje 1. januara 2026. godine i svaki naredni petogodišnji period;
- 10) **postojeće postrojenje** je svako postrojenje u kojem se obavlja jedna ili više aktivnosti navedenih u Prilogu 2 ove uredbe, kojem je do 30. juna 2024. godine izdata dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte;
- 11) **postrojenje** je stacionarna tehnička jedinica u kojoj se obavlja jedna ili više aktivnosti navedenih u Prilogu 2 ove uredbe, uključujući i sve druge aktivnosti koje su neposredno povezane sa tim aktivnostima i koje imaju tehničku povezanost sa aktivnostima koje se obavljaju na toj lokaciji, a koje mogu uticati na emisije i zagađenje;
- 12) **regulisani subjekat** je svako pravno ili fizičko lice, osim krajnjeg potrošača goriva, koje stavlja na tržište goriva koja se koriste za sagorijevanje u zgradarstvu, drumskom saobraćaju, energetici, prerađivačkoj industriji i građevinarstvu, i to:
 - ako se gorivo nalazi u postupku kretanja kroz akcizno skladište u skladu sa zakonom kojim se uređuju akcize – ovlašćeni držalac akciznog skladišta ili drugo lice koje je obveznik plaćanja akcize za koju je nastala obaveza plaćanja;
 - drugo lice koje nadležni organ registruje kao obveznika plaćanja akcize, uključujući i lica oslobođena plaćanja akcize; ili
 - ako je više lica solidarno odgovorno za plaćanje iste akcize, drugo lice koje odredi nadležni organ;
13. **tona ekvivalenta ugljen-dioksida (tCO₂eq)** je jedna metrička tona ugljen-dioksida ili količina bilo kojeg gasa sa efektom staklene bašte navedenog u Prilogu 1 ove uredbe koja ima isti potencijal globalnog zagrijavanja;
14. **trgovina emisijama** je instrument kojim se omogućava dodjela emisijonih kredita i njihova razmjena između operatera stacionarnih postrojenja, operatera vazduhoplova, regulisanih subjekata i brodarskih kompanija.

Izrazi koji nijesu definisani ovom uredbom imaju značenje utvrđeno Zakonom o klimatskim promjenama.

Gasovi sa efektom staklene bašte

Član 3

Gasovi sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju navedeni su u Prilogu 1 ove uredbe.

Aktivnosti za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte

Član 4

Aktivnosti, odnosno djelatnosti koje dovode do emisije gasova sa efektom staklene bašte, za koje se izdaje dozvola za stacionarna postrojenja, navedene su u Prilogu 2 ove uredbe.

Ako se u istom stacionarnom postrojenju obavlja više aktivnosti iz stava 1 ovog člana koje pripadaju istoj kategoriji, kapaciteti tih aktivnosti se sabiraju.

Aktivnosti koje dovode do emisije gasova sa efektom staklene bašte, za koje se dozvole izdaju regulisanim subjektima, navedene su u Prilogu 3 ove uredbe.

II. DODJELA EMISIONIH KREDITA

Dodjela emisijonih kredita

Član 5

U skladu sa ovom uredbom, emisijoni krediti dodjeljuju se:

- operateru stacionarnog postrojenja koji posjeduje dozvolu za emisiju gasova sa efektom staklene bašte;
- operateru vazduhoplova kojem je odobren plan praćenja emisija iz vazduhoplova.

Emisijoni krediti dodjeljuju se za svaku emitovanu tonu ekvivalenta ugljen-dioksida (tCO_2eq).

Ukupan broj emisijonih kredita

Član 6

Kao referentni podaci za vrijednosti emisija gasova sa efektom staklene bašte iz stacionarnih postrojenja i vazduhoplova koriste se podaci iz Dvogodišnjeg izvještaja o transparentnosti Crne Gore za 2024. godinu dostavljenog Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o promjeni klime (UNFCCC) i Nacionalnog izvještaja o inventaru gasova sa efektom staklene bašte za 2024. godinu. Ukupan broj emisijonih kredita koje se mogu dodijeliti za 2026. godinu iznosi 1.601.901 tCO_2eq . Ukupan broj emisijonih kredita koje se mogu dodijeliti stacionarnim postrojenjima u Crnoj Gori za 2026. godinu iznosi 1.492.290 tCO_2eq .

Ukupan broj emisijonih kredita koje se mogu dodijeliti operaterima vazduhoplova u Crnoj Gori za 2026. godinu iznosi 48.000 tCO_2eq .

Emisijoni krediti koji nijesu dodijeljeni prenose se u rezervu za stabilnost uspostavljenu u skladu sa ovom uredbom. Do uspostavljanja rezerve, nedodijeljeni emisijoni krediti evidentiraju se u Registru i zadržavaju za buduće aukcije.

Broj emisijonih kredita za svaku godinu

Član 7

Do 2030. godine ili do pristupanja Evropskoj uniji, u zavisnosti od toga šta nastupi ranije, ukupan broj emisijonih kredita koji se dodjeljuju svake godine, počev od 2026. godine, linearno se smanjuje primjenom linearnog faktora smanjenja (Linear Reduction Factor – LRF) od 4,3%, a broj emisijonih kredita za svaku godinu dat je u Prilogu 4 ove uredbe.

Putanja smanjenja emisija nakon 2030. godine, sa ciljem postizanja neto nulte emisije do 2050. godine, utvrđuje se od strane Vlade.

Godišnja dodjela emisisionih kredita tokom perioda dodjele

Član 8

Emisioni krediti dodjeljuju se na godišnjem nivou.

Način dodjele emisisionih kredita

Član 9

Emisione kredite dodjeljuje Ministarstvo putem javnih aukcija koje se organizuju jednom godišnje, a kada se aukcije ne organizuju, primjenjuje se cijena utvrđena u skladu sa Poglavljem V ove uredbe.

Aukcije se organizuju samo ako u sistemu trgovine emisijama učestvuju tri ili više postrojenja. Ako u sistemu trgovine emisijama učestvuje manje od tri postrojenja, aukcije se ne organizuju, već Komisija dodjeljuje emisione kredite nakon što operateri stacionarnih postrojenja izvrše uplatu za količinu emisisionih kredita koja odgovara njihovim stvarnim verifikovanim emisijama, u skladu sa Poglavljem IV ove uredbe.

Emisioni krediti dodijeljeni putem javne aukcije mogu se prenositi između stacionarnih postrojenja tokom utvrđenog perioda dodjele emisisionih kredita, a svaki prenos evidentira se u Registru.

Obuhvat sistema trgovine emisijama u nacionalnom sistemu trgovine emisijama

Član 10

Sistem trgovine emisijama obuhvata ukupne emisije gasova sa efektom staklene bašte iz termoelektrana u Crnoj Gori, bez obzira na način plasmana proizvedene električne energije ili krajnje odredište njene potrošnje.

Besplatni emisioni krediti ne dodjeljuju se termoelektranama, u skladu sa načelima Sistema trgovine emisijama Evropske unije (EU ETS).

Operater termoelektrane plaća cijenu emisije za cjelokupnu proizvodnju ekvivalenta ugljen-dioksida (CO₂eq) nastalog proizvodnjom električne energije u tom postrojenju tokom kalendarske godine.

Besplatni emisioni krediti ne dodjeljuju se nijednom postrojenju u kojem se obavlja djelatnost iz Priloga 2 ove uredbe.

Dodjela emisisionih kredita za vazduhoplovstvo

Član 11

Počev od 2030. godine, emisioni krediti za vazduhoplovstvo mogu se dodjeljivati putem opštih aukcija ili posebnih aukcija za emisione kredite u vazduhoplovstvu.

Ministarstvo utvrđuje količinu emisisionih kredita za vazduhoplovstvo koja će se godišnje ponuditi na aukciji, na osnovu verifikovanih emisija i sektorskog limita emisija.

Aukcije emisisionih kredita za vazduhoplovstvo sprovode se po postupku koji se primjenjuje za stacionarna postrojenja.

Operateri vazduhoplova dužni su da ispunjavaju uslove za registraciju utvrđene ovom uredbom.

II. AUKCIJE EMISIONIH KREDITA

Komisija za dodjelu emisionih kredita

Član 12

U cilju sprovođenja postupka javne aukcije, Ministarstvo obrazuje Komisiju.

Komisija se sastoji od neparnog broja članova.

Komisiju čine predsjednik i najmanje četiri člana.

Komisija obavlja sljedeće poslove:

- pripremu dokumentacije za aukciju;
- otvaranje ponuda;
- provjeru ispunjenosti uslova ponuđača;
- provjeru da li ponude ispunjavaju kriterijume iz javnog poziva i dokumentacije za aukciju;
- ocjenjivanje ponuda i izradu rang-liste ponuđača;
- dodjelu emisionih kredita nakon uplate od strane operatera stacionarnih postrojenja za odgovarajuću količinu emisionih kredita.

Troškove rada Komisije snosi Ministarstvo.

Predsjednik i članovi Komisije dužni su da obavijeste Ministarstvo o svakom potencijalnom sukobu interesa.

U slučaju postojanja sukoba interesa kod člana ili predsjednika Komisije, Ministarstvo imenuje zamjenu.

Komisija je dužna da najkasnije u roku od 30 dana od dana osnivanja donese Poslovnik o radu kojim se uređuje način njenog rada, kao i druga pitanja od značaja za njen rad.

Registracija i ispunjenost uslova

Član 13

Operateri stacionarnih postrojenja i operateri vazduhoplova dužni su da se registruju kod Komisije i da ispunjavaju kriterijume podobnosti utvrđene Pravilima o aukcijama.

Pristup se odobrava nakon provjere:

- pravnog statusa i istorije usklađenosti;
- finansijske sposobnosti; i
- upisa u registar emisionih kredita gasova sa efektom staklene bašte, odnosno odobrenih planova za praćenje emisija iz vazduhoplova.

Komisija odlučuje o zahtjevima za registraciju u roku od 10 radnih dana od prijema zahtjeva i dostavlja pisano obrazloženje u slučaju odbijanja.

Protiv odluke o odbijanju registracije može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Kalendar aukcija i količine

Član 14

Komisija objavljuje godišnji kalendar aukcija za tekuću godinu najkasnije do 31. decembra prethodne godine, kojim se utvrđuju:

- datumi održavanja aukcija;

- količina emisijonih kredita koja se nudi na svakoj aukciji; i
- količina emisijonih kredita koja se dodjeljuje stacionarnim postrojenjima i operaterima vazduhoplova.

Aukcije se održavaju najmanje dva puta godišnje, osim ako Komisija ne odluči drugačije iz razloga administrativne efikasnosti, tržišnih uslova ili više sile.

Komisija može u izuzetnim okolnostima izmijeniti količine utvrđene u kalendaru aukcija, pri čemu se svaka izmjena, zajedno sa razlozima za njeno donošenje, objavljuje u najkraćem mogućem roku. Aukcije se sprovode uz primjenu načela transparentnosti i nediskriminacije.

Format aukcije

Član 15

Svaka aukcija se sprovodi kao jednodijelna (single-round) aukcija sa zapečaćenim ponudama i jedinstvenom cijenom, i to na sljedeći način:

- ponude se dostavljaju elektronskim putem ili poštom u zapečaćenoj koverti, uz navođenje cijene po emisijonim kreditu i količine traženih emisijonih kredita;
- ponude se rangiraju po opadajućoj cijeni;
- utvrđuje se klirinška cijena u skladu sa članom 23 ove uredbe;
- svi uspješni ponuđači plaćaju klirinšku cijenu za svaki emisijoni kredit koji im je dodijeljen, bez obzira na pojedinačnu ponuđenu cijenu.

Za sprovođenje aukcije može se uspostaviti aukcijska platforma koja obezbjeđuje bezbjedan elektronski pristup, povjerljivost ponuda i blagovremeno poravnanje i prenos emisijonih kredita.

Neprodati emisijoni krediti

Član 16

Do uspostavljanja nacionalne rezerve za stabilnost tržišta, emisijoni krediti koji nijesu prodati na aukciji zbog nedovoljne potražnje ili ponuda ispod minimalne cijene evidentiraju se odvojeno i prijavljuju u registru, te ne mogu biti dodijeljene niti prenijete nijednom učesniku.

Komisija može ponuditi neprodate emisijone kredite na narednim aukcijama u istoj kalendarskoj godini.

Ako emisijoni krediti nijesu prodati do kraja kalendarske godine, Komisija može odlučiti da:

- ih zadrži za buduće aukcije;
- ih prenese u nacionalnu rezervu za stabilnost tržišta nakon njenog uspostavljanja; ili
- ih poništi.

Komisija objavljuje godišnji izvještaj o količini i tretmanu neprodatih emisijonih kredita, uključujući sve odluke o njihovom poništenju ili prenosu u nacionalnu rezervu za stabilnost tržišta.

Transparentnost i povjerljivost

Član 17

Komisija objavljuje na internet stranici Ministarstva informacije o ukupnoj količini ponuđenih emisijonih kredita, ukupnoj količini prodatih emisijonih kredita, obračunskoj cijeni, broju ponuđača i raspodjeli ponuda, najkasnije u roku od pet radnih dana od dana održavanja aukcije.

Podaci o pojedinačnim ponudama i poslovno osjetljive informacije smatraju se povjerljivim i mogu se otkriti samo kada je to propisano zakonom ili za potrebe regulatornih, istražnih ili sudskih postupaka.

Dokumentacija koja se odnosi na svaku aukciju čuva se najmanje deset godina.

Pravila aukcije

Član 18

Komisija donosi pravila aukcije kojima se uređuje sprovođenje aukcija za dodjelu emisijih kredita, uključujući naročito:

- uslove za prijem i registraciju ponuđača;
- veličinu aukcijskog lota; i
- postupak i način podnošenja ponuda.

Pravila aukcije objavljuju se na internet stranici Ministarstva najmanje 30 kalendarskih dana prije početka njihove primjene.

Aukcije se sprovode u skladu sa principima transparentnosti i nediskriminacije.

IV. BESPLATNA DODJELA EMISIONIH KREDITA ZA VAZDUHOPLOVSTVO

Besplatna dodjela emisijih kredita operatorima vazduhoplova

Član 19

Emisijni krediti za vazduhoplovstvo dodjeljuju se operatorima vazduhoplova bez naknade do 31. decembra 2029. godine.

Od 1. januara 2030. godine emisijni krediti za vazduhoplovstvo čine dio nacionalne količine emisijih kredita namijenjenih za aukcijsku prodaju i prodaju se putem aukcija u skladu sa Poglavljem III ove uredbe.

Besplatni emisijni krediti dodjeljuju se operatorima vazduhoplova srazmjerno njihovom učešću u ukupnim verifikovanim emisijama iz vazduhoplova prijavljenim za 2025. godinu.

Besplatni emisijni krediti dodjeljuju se na zahtjev operatora vazduhoplova, koji se podnosi najmanje šest mjeseci prije početka perioda dodjele.

Uz zahtjev iz stava 4 ovog člana, operator vazduhoplova dostavlja verifikovani izvještaj o emisijama gasova sa efektom staklene bašte za godinu koja prethodi početku perioda dodjele za 12 mjeseci.

V. CIJENA I PLAĆANJE EMISIONIH KREDITA

Obračun referentne cijene u nacionalnom sistemu trgovine emisijim kreditima na osnovu cijena u EU ETS-u

Član 20

Za svaki šestomjesečni period Komisija obračunava referentnu cijenu emisijih kredita u okviru nacionalnog sistema trgovine emisijim kreditima.

Cijena emisijih kredita u nacionalnom sistemu trgovine emisijim kreditima u potpunosti se usklađuje sa cijenom emisijih kredita u EU ETS-u.

Referentna cijena obračunava se kao šestomjesečni prosjek obračunskih cijena postignutih na aukcijama emisijih kredita Evropske unije (EUA), utvrđenih u skladu sa pravilima kojima se uređuje sprovođenje aukcija u okviru EU ETS-a.

Šestomjesečni prosjek obračunava se na osnovu svih obračunskih cijena ostvarenih na aukcijama u okviru EU ETS-a, izraženih u eurima (EUR) po tCO₂eq, evidentiranih tokom odgovarajućeg šestomjesečnog perioda.

Komisija obračunava referentnu cijenu za šestomjesečni period tokom prve kalendarske sedmice narednog šestomjesečnog perioda.

Referentna cijena obračunata u skladu sa ovim članom predstavlja minimalnu (rezervnu) cijenu na aukcijama u okviru nacionalnog sistema trgovine emisijim kreditima koje se održavaju tokom odgovarajućeg šestomjesečnog perioda.

Ako se aukcija ne održi, Komisija dodjeljuje emisijne kredite uz plaćanje od strane operatora stacionarnog postrojenja za količinu emisijih kredita po cijeni obračunatoj u skladu sa ovim članom.

Primjena referentne cijene

Član 21

Cijena ugljenika utvrđena u skladu sa članom 21 ove uredbe primjenjuje se jednako na sve emisijne kredite koji se prodaju u skladu sa ovom uredbom.

Ponudači mogu dostavljati ponude iznad referentne aukcijske cijene, a stvarna konačna aukcijska cijena utvrđuje se na osnovu aukcijskog mehanizma, u skladu sa tim ponudama.

Emisijni krediti ne mogu se prodavati po cijeni nižoj od referentne aukcijske cijene.

Referentna aukcijska cijena objavljuje se prije održavanja aukcije za svaki šestomjesečni period i primjenjuje se na sve naredne aukcije u okviru istog perioda, ukoliko se iste održavaju.

Plaćanje i prenos u registar emisija

Član 22

Operatori stacionarnih postrojenja i operatori vazduhoplova kojima su emisijni krediti dodijeljeni na aukciji od strane Komisije, u skladu sa članom 9 ove uredbe, dužni su da izvrše uplatu u punom iznosu najkasnije do 31. decembra godine u kojoj su emisijni krediti dodijeljeni.

Sredstva iz stava 1 ovog člana uplaćuju se u Fond za zaštitu životne sredine i koriste se za namjene u skladu sa Zakonom o klimatskim promjenama.

Ukoliko uspješni ponuđač ne izvrši uplatu u propisanom roku, Komisija može u cjelini ili djelimično poništiti njegovu dodjelu i ponovo ponuditi poništene emisijne kredite na narednoj aukciji.

Emisijni krediti prenose se u Registar u roku od pet dana od dana dodjele.

Potvrda o plaćenju cijeni ugljenika

Član 23

Ministarstvo, na zahtjev operatora postrojenja, izdaje potvrdu kojom se potvrđuje efektivno plaćena cijena ugljenika u odnosu na emisije gasova sa efektom staklene bašte obuhvaćene sistemom trgovine emisijom za određeni izvještajni period u okviru tog sistema.

Potvrda iz stava 1 ovog člana može se koristiti kao dokaz o efektivno plaćenju cijeni ugljenika u zemlji porijekla, u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije.

Potvrda se zasniva na verifikovanim podacima i sadrži najmanje:

- postrojenje na koje se odnosi i izvještajni period;
- ukupnu količinu emisija koje su predmet cijene ugljenika;
- količinu emisija za koje je cijena ugljenika efektivno plaćena;
- ukupan iznos efektivno plaćene cijene ugljenika, izražen u novčanom iznosu;
- rezultat jedinične cijene ugljenika, izražen u EUR po tCO₂eq; i
- potvrdu da su podaci usklađeni sa verifikovanim izvještajem o emisijama i evidencijama usklađenosti u okviru sistema trgovine emisijom kreditima.

Efektivno plaćena cijena ugljenika iz stava 1 ovog člana odražava neto trošak koji snosi operator. Potvrda se izdaje na osnovu dokumentacije koja omogućava sljedljivost plaćene cijene ugljenika do emisija postrojenja i pogodna je za nezavisnu verifikaciju.

Potvrda se može koristiti od strane operatora ili deklaranta kao dokaz o efektivno plaćenju cijeni ugljenika u zemlji porijekla, u skladu sa propisima Evropske unije koji uređuju mehanizam prekograničnog usklađivanja cijene ugljenika.

Ministarstvo može propisati obrazac, sadržaj i prateću dokumentaciju potrebnu za izdavanje ove potvrde, uključujući usklađivanje sa standardizovanim zahtjevima izvještavanja i sertifikacije koji se primjenjuju u skladu sa pravom Evropske unije.

VI. REZERVA ZA STABILIZACIJU TRŽIŠTA

Količina emisijom kredita u rezervi za stabilizaciju tržišta

Član 24

Radi obezbjeđivanja urednog funkcionisanja tržišta i ublažavanja dugotrajnog viška ponude ili akutnog nedostatka emisijom kredita, nacionalna rezerva za stabilnost tržišta (u daljem tekstu: rezerva) može se uspostaviti do 2030. godine, a njome upravlja Komisija.

Emisijom krediti prenose se u rezervu u sljedećim slučajevima:

- neprodati emisijom krediti sa aukcija automatski se prenose u rezervu; ili
- ako Komisija utvrdi da ukupna količina emisijom kredita na nacionalnom aukcijskom računu prelazi 10% godišnjeg aukcijskog obima, Komisija višak prenosi u rezervu.

Komisija oslobađa emisijom kredite iz rezerve ako su ispunjeni jedan ili više sljedećih uslova:

- prosječna obračunska cijena na posljednjih šest aukcija prelazi više od tri puta prosjek cijena iz prethodne dvije godine po emisijom kreditu, a Komisija potvrdi da to nije posljedica fundamentalnih promjena na tržištu;
- Komisija utvrdi da privremeni nedostatak emisijom kredita ugrožava funkcionisanje tržišta; ili
- u drugim slučajevima koje utvrdi Komisija.

Raspolaganje emisijom kreditima iz rezerve za stabilizaciju tržišta

Član 25

Emisioni krediti iz rezerve mogu se dodjeljivati na aukciji novim stacionarnim postrojenjima koja obavljaju jednu ili više djelatnosti navedenih u Prilogu 2 i koja su pribavila dozvolu za emisije gasova sa efektom staklene bašte.

Ministarstvo može, obrazloženim rješenjem, poništiti emisijom kredite koji se nalaze u rezervi. Komisija objavljuje najmanje jednom godišnje podatke o količini emisijom kredita u rezervi, kao i o količinama prenijetim u i iz rezerve, uključujući razloge za takve prenose.

VII. NAKNADA ZA PREKORAČENE EMISIJE

Iznos i način plaćanja naknade za nepredaju emisijom kredita

Član 26

Operator stacionarnog postrojenja koji do 30. septembra svake godine ne preda dovoljan broj emisijom kredita za pokriće svojih emisija iz prethodne godine, dužan je da plati naknadu za prekoračene emisije.

Naknada za prekoračene emisije iznosi 100 eura za svaku tonu CO₂eq za koju operator nije predao emisijom kredite.

VIII. REGISTAR

Registar emisijom kredita

Član 27

Dodjela, predaja, prenos, poništavanje, povlačenje i vraćanje emisijom kredita evidentiraju se u Registru, koji Ministarstvo vodi u elektronskoj formi, u obliku Excel tabele.

Registar se ažurira u roku od pet radnih dana od nastanka promjene bilo kog podatka iz stava 1 ovog člana.

Nacionalni registar u prelaznom tehničkom obliku vodi se do uspostavljanja elektronskog registra koji je u potpunosti usklađen sa pravilima EU ETS-a i koji postaje operativan danom pristupanja Evropskoj uniji.

Sadržaj Registra

Član 28

Registar se sastoji od pet kartica (listova), i to:

1. Subjekti

Ovaj list predstavlja osnovni registar obuhvaćenih postrojenja/operatora vazduhoplova. List sadrži sljedeće podatke:

- naziv i lokaciju postrojenja/operatora vazduhoplova;
- djelatnost;
- godišnji proizvodni kapacitet;
- broj dozvole za emisije gasova sa efektom staklene bašte;
- status (aktivan / neaktivan).

Lista se ažurira u slučaju promjene statusa postrojenja/operatora vazduhoplova (npr. novo postrojenje, zatvaranje, promjena operatora).

2. Dodjela besplatnih emisionih kredita

Na listi „Dodjela besplatnih emisionih kredita“ evidentira se godišnja dodjela besplatnih emisionih kredita.

Tabela sadrži sljedeće podatke:

- godina dodjele emisionih kredita;
- naziv operatora vazduhoplova;
- količina dodijeljenih emisionih kredita;
- datum odluke o dodjeli;
- napomena (npr. broj odluke ili referenca na dokument).

3. Emisije i predaja emisionih kredita

Evidentiraju se godišnje emisije postrojenja/vazduhoplova i predaja (ponišćavanje) emisionih kredita.

List sadrži sljedeće podatke:

- godina dodjele emisionih kredita;
- naziv postrojenja/operatora vazduhoplova;
- verifikovane emisije (tCO₂);
- naziv verifikatora;
- količina emisionih kredita predatih radi pokrića emisija;
- datum poništavanja;
- preostali emisioni krediti (višak ili manjak);
- napomena.

Lista se popunjava jednom godišnje, nakon završetka verifikacije emisija i predaje emisionih kredita.

4. Prenosi i povraćaji emisionih kredita

Na listi „Prenosi“ evidentira se prenos emisionih kredita između različitih postrojenja, kao i povraćaj emisionih kredita od strane operatora postrojenja.

List sadrži sljedeće podatke:

- datum prenosa;
- pošiljalac;
- primalac;
- količina prenijetih emisionih kredita;
- količina vraćenih emisionih kredita;
- napomena (npr. razlog prenosa).

5. Godišnji pregled

Prikazuje zbirni pregled po godinama.

Lista sadrži sljedeće podatke:

- godina dodjele emisijih kredita;
- naziv postrojenja/operatora vazduhoplova;
- količina dodijeljenih emisijih kredita;
- količina prenesenih emisijih kredita;
- količina predatih emisijih kredita;
- količina vraćenih emisijih kredita;
- konačno stanje na kraju godine;
- napomena.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Primjena cijene ugljenika na emisije iz 2026. godine

Član 29

Ova uredba primjenjuje se na emisije gasova sa efektom staklene bašte koje potiču iz postrojenja obuhvaćenih sistemom trgovine emisijim kreditima, počev od 1. januara 2026. godine.

U cilju utvrđivanja cijene ugljenika koja se primjenjuje na emisije gasova sa efektom staklene bašte za 2026. godinu, operatori su dužni da prate i izvještavaju o emisijama u skladu sa Zakonom o klimatskim promjenama, za period od 1. januara do 31. decembra 2026. godine.

Verifikovane emisije za 2026. godinu utvrđuju se nakon nezavisne verifikacije i dostavljaju Ministarstvu najkasnije do 31. marta 2027. godine, u skladu sa Zakonom o klimatskim promjenama.

Na osnovu verifikovanih emisija iz stava 3 ovog člana, Ministarstvo utvrđuje količinu emisija koje su predmet cijene ugljenika.

Operatori su dužni da plate cijenu ugljenika za emisije ostvarene u 2026. godini najkasnije do 31. juna 2027. godine.

Nakon potvrde o izvršenoj uplati, Ministarstvo bez odlaganja izdaje Potvrdu o plaćenju cijeni ugljenika, u skladu sa članom 23 ove uredbe, kojom se potvrđuje da je cijena ugljenika efektivno plaćena za verifikovane emisije koje se odnose na 2026. godinu.

Potvrda iz stava 6 ovog člana izrađuje se tako da omogućava njeno korišćenje kao dokaz o efektivno plaćenju cijeni ugljenika u svrhe Uredbe (EU) 2023/956 i sprovedbenih akata donesenih na osnovu nje, uključujući za podnošenje CBAM deklaracija koje se odnose na uvoz robe proizvedene u 2026. godini.

U cilju usklađivanja sa CBAM mehanizmom, rokovi utvrđeni ovim članom obezbjeđuju da operatori i naknadni deklaranti mogu dostaviti dokaz o stvarno plaćenju cijeni ugljenika prije roka za podnošenje CBAM deklaracije za 2026. godinu, uključujući rok od 30. septembra 2027. godine.

Prilozi uredbe

Član 30

Prilozi 1 do 4 čine sastavni dio ove uredbe.

Stupanje na snagu

Član 31

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:

Podgorica, [xx.xx.] 2026. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik, Milojko Spajić, s.r.

PRILOG 1

Gasovi sa efektom staklene bašte na koje se ova uredba primjenjuje

Na ovu uredbu primjenjuju se sljedeći gasovi sa efektom staklene bašte:

- ugljen-dioksid (CO_2)
- metan (CH_4)
- azot-suboksid (N_2O)
- fluorovani ugljovodonici (HFC)
- perfluorovani ugljovodonici (PFC)
- sumpor-heksafluorid (SF_6)

Kategorije djelatnosti na koje se ova uredba primjenjuje

1. Postrojenja ili djelovi postrojenja koji se koriste za istraživanje, razvoj i ispitivanje novih proizvoda i procesa nijesu obuhvaćeni ovom uredbom. Takođe, nijesu obuhvaćena postrojenja u kojima emisije nastale sagorijevanjem biomase koja ispunjava kriterijume održivosti utvrđene u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje energije iz obnovljivih izvora, u prosjeku čine više od 95% ukupnih prosječnih emisija gasova sa efektom staklene bašte.
2. Granične vrijednosti navedene u nastavku, po pravilu, odnose se na proizvodne kapacitete ili proizvode. Kada se u istom postrojenju obavlja više djelatnosti koje pripadaju istoj kategoriji, njihovi kapaciteti se sabiraju.
3. Prilikom izračunavanja ukupnog instaliranog toplotnog ulaza postrojenja radi utvrđivanja obuhvata nacionalnog sistema trgovine emisijama, sabiraju se instalirani toplotni ulazi svih tehničkih jedinica koje su dio postrojenja, u kojima dolazi do sagorijevanja goriva. Ove jedinice mogu uključivati sve vrste kotlova, gorionika, turbina, grijnih tijela, peći, spalionica, kalcinacionih peći, peći, sušara, motora, gorivnih ćelija, jedinica za sagorijevanje u okviru hemijskih reakcija, baklji i jedinica za naknadno termičko ili katalitičko sagorijevanje. Jedinice čija je instalirana toplotna snaga manja od 3 MW ne uzimaju se u obzir za potrebe ovog obračuna.
4. Ako se jedinica koristi za djelatnost za koju granična vrijednost nije izražena kao ukupni instalirani toplotni ulaz, granična vrijednost za tu djelatnost ima prvenstvo pri odlučivanju o uključivanju u nacionalni sistem trgovine emisijama.
5. Kada se utvrdi da je u postrojenju prekoračena granična vrijednost kapaciteta za bilo koju djelatnost iz ovog Priloga, sve jedinice u kojima se vrši sagorijevanje goriva, osim jedinica za spaljivanje opasnog ili komunalnog otpada, moraju biti obuhvaćene dozvolom za emisije gasova sa efektom staklene bašte.

Aktivnosti	Gasovi sa efektom staklene bašte
Sagorijevanje goriva u postrojenjima ukupne instalirane toplinske snage veće od 20 MW (osim u postrojenjima za spaljivanje opasnog ili komunalnog otpada).	Ugljen-dioksid
Od 1. januara 2026. godine, sagorijevanje goriva u postrojenjima za spaljivanje komunalnog otpada ukupne instalirane toplinske snage veće od 20 MW nije dozvoljeno.	
Rafinerija nafte, gdje su u pogonu jedinice za sagorijevanje s ukupnom instaliranom toplinskom snagom većom od 20 MW	Ugljen-dioksid
Proizvodnja koksa	Ugljen-dioksid

Aktivnosti	Gasovi sa efektom staklene bašte
Prženje ili sinterovanje metalnih ruda (uključujući sulfidne rude), uključujući peletiranje	Ugljen-dioksid
Proizvodnja željeza ili čelika (primarno ili sekundarno topljenje), uključujući kontinuirano livenje, kapaciteta većeg od 2,5 tona na sat	Ugljen-dioksid
Proizvodnja ili prerada obojenih metala (uključujući ferolegure) u postrojenjima sa jedinicama za sagorijevanje čiji ukupni kapacitet prelazi 20 MW. Prerada uključuje, između ostalog: valjaonice, peći za predgrijavanje, peći za žarenje, kovačnice, ljevaonice, premazivanje i kiseljenje	Ugljen-dioksid
Proizvodnja primarnog aluminijuma ili aluminijum oksida	ugljen-dioksid i perfluorouglenici (PFC)
Proizvodnja sekundarnog aluminijuma u postrojenjima sa jedinicama za sagorijevanje	Ugljen-dioksid
Proizvodnja ili prerada obojenih metala (uključujući legure, rafinaciju, livenje i dr.) u postrojenjima sa jedinicama za sagorijevanje (uključujući goriva koja se koriste kao redukciona sredstva) čija ukupna instalirana snaga prelazi 20 MW.	Ugljen-dioksid
Proizvodnja cementnog klinkera u rotacionim pećima kapaciteta većeg od 500 tona dnevno ili u drugim pećima kapaciteta većeg od 50 tona dnevno.	Ugljen-dioksid
Proizvodnja kreča ili kalcinacija dolomita ili magnezita u rotacionim ili drugim pećima kapaciteta većeg od 50 tona dnevno.	Ugljen-dioksid
Proizvodnja stakla, uključujući staklenu vunu, sa kapacitetom topljenja većim od 20 tona dnevno.	Ugljen-dioksid
Proizvodnja keramičkih proizvoda pečenjem (npr. crijep, cigla, vatrostalna cigla, pločice, porcelan), sa proizvodnim kapacitetom većim od 75 tona dnevno.	Ugljen-dioksid
Proizvodnja izolacionog materijala od mineralne vune (staklene, kamene, šljake) sa	Ugljen-dioksid

Aktivnosti	Gasovi sa efektom staklene bašte
kapacitetom topljenja većim od 20 tona dnevno.	
Sušenje ili kalcinacija gipsa ili proizvodnja gipsanih ploča i drugih proizvoda od gipsa kapaciteta većeg od 20 tona dnevno.	Ugljen-dioksid
Proizvodnja celuloze iz drveta ili drugih vlaknastih materijala	Ugljen-dioksid
Proizvodnja papira ili kartona kapaciteta većeg od 20 tona dnevno	Ugljen-dioksid
Proizvodnja drvenog uglja karbonizacijom organskih materijala kao što su ulja, katrani i ostaci iz procesa krekinga i destilacije, kapaciteta većeg od 50 tona dnevno	Ugljen-dioksid
Proizvodnja azotne kisjeline	ugljen-dioksid (CO ₂) i azot-suboksid (N ₂ O)
Proizvodnja adipinske kisjeline	ugljen-dioksid (CO ₂) i azot-suboksid (N ₂ O)
Proizvodnja gloksala i glikoksilne kisjeline	ugljen-dioksid (CO ₂) i azot-suboksid (N ₂ O)
Proizvodnja amonijaka	Ugljen-dioksid
Velikoprodukcijska proizvodnja organskih hemikalija (postupcima kao što su kreking, reforming i oksidacija) kapaciteta većeg od 100 tona dnevno	Ugljen-dioksid
Proizvodnja vodonika (H ₂) i sintetičkog gasa kapaciteta većeg od 5 tona dnevno	Ugljen-dioksid
Proizvodnja sode (Na ₂ CO ₃) i natrijum-bikarbonata (NaHCO ₃)	Ugljen-dioksid
Hvatanje gasova sa efektom staklene bašte iz postrojenja obuhvaćenih ovom uredbom radi transporta i geološkog skladištenja na lokaciji odobrenoj u skladu sa propisom Evropske unije kojim se uređuje skladištenje ugljen-dioksida (2009/31/EZ)	Ugljen-dioksid

Aktivnosti	Gasovi sa efektom staklene bašte
Transport gasova sa efektom staklene bašte radi geološkog skladištenja na lokaciji odobrenoj u skladu sa propisom Evropske unije kojim se uređuje skladištenje ugljen-dioksida (2009/31/EZ)	Ugljen-dioksid
Geološko skladištenje gasova sa efektom staklene bašte na lokaciji odobrenoj u skladu sa propisom Evropske unije kojim se uređuje skladištenje ugljen-dioksida (2009/31/EZ).	Ugljen-dioksid

Djelatnosti koje obavljaju regulisani subjekti

Aktivnosti	Gasovi sa efektom staklene bašte
Ispuštanje u potrošnju goriva koja se koriste za sagorijevanje u zgradama, drumskom saobraćaju i drugim sektorima. Ova djelatnost ne obuhvata: (a) ispuštanje u potrošnju goriva koja se koriste u djelatnostima navedenim u Prilogu II, osim ako se koriste za sagorijevanje u transportu gasova sa efektom staklene bašte radi geološkog skladištenja, kako je navedeno u tabeli u tački 27 tog priloga, ili ako se koriste za sagorijevanje u postrojenjima isključenim u skladu sa članom 50 stav 2 i 3 Zakona o klimatskim promjenama; (b) ispuštanje u potrošnju goriva za koja je emisijski faktor jednak nuli; (c) ispuštanje u potrošnju opasnog ili komunalnog otpada kao goriva. Sektori zgrada i drumskog saobraćaja odgovaraju sljedećim izvorima emisija, definisanim u Smjernicama IPCC-a iz 2006. godine za nacionalne inventare gasova sa efektom staklene bašte, uz neophodne izmjene tih definicija, kako slijedi: (a) kogeneracija toplote i električne energije (CHP) (kategorija izvora 1A1a ii) i daljinsko grijanje (kategorija izvora 1A1a iii), u mjeri u kojoj proizvode toplotu za kategorije iz tačaka (c) i (d) ovog stava, bilo neposredno ili putem sistema daljinskog grijanja; (b) drumski saobraćaj (kategorija izvora 1A3b), isključujući upotrebu poljoprivrednih vozila na asfaltiranim putevima; (c) komercijalni/institucionalni sektor (kategorija izvora 1A4a);	Ugljen-dioksid

(d) stambeni sektor (kategorija izvora 1A4b).	
Dodatni sektori odgovaraju sljedećim izvorima emisija, definisanim u Smjernicama IPCC-a iz 2006. godine za nacionalne inventare gasova sa efektom staklene bašte: (a) energetska industrija (kategorija izvora 1A1), isključujući kategorije definisane u tački 2(a) ovog Priloga; (b) prerađivačka industrija i građevinarstvo (kategorija izvora 1A2).	

Smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte za period 2026–2030. godina

Ukupna količina emisijih kredita koja se izdaje svake godine počev od 2026. godine smanjuje se linearnim faktorom od 4,3% u odnosu na prosječnu godišnju ukupnu količinu emisijih kredita.

Godina	Limit emisija u tCO₂-eq (LRF 4,3%)
2026	1,601,901
2027	1,533,019
2028	1,467,099
2029	1,404,014
2030	1,343,641

Napomene:

- Polazna tačka: 1.601.901 emisijih kredita u 2026. godini.
- Linearni godišnji iznos smanjenja (na osnovu osnovne vrijednosti iz 2026. godine):
o 4,3% LRF $\rightarrow 0,043 \times 1.601.901 = 68.881,74 \approx 68.882$ godišnje
- Apsolutna promjena izražena u procentima u odnosu na 2026. godinu:
o 4,3% LRF = -16,15 %

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

NAZIV PROPISA

Predlog uredbe o djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte i o dodjeli emisijama kredita

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?

Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Gasovi sa efektom staklene bašte prirodno održavaju temperaturu Zemlje pogodnom za život. Međutim, od industrijske revolucije njihova koncentracija je značajno porasla usljed ljudskih aktivnosti, posebno sagorijevanja fosilnih goriva u energetici i industriji. Ovo povećanje uzrokuje ubrzane klimatske promjene, uključujući rast globalne temperature, topljenje polarnog leda, porast nivoa mora i promjene u obrascima isparavanja i oblačnosti. Posljedice klimatskih promjena ugrožavaju ekosisteme, dostupnost vode, poljoprivrednu proizvodnju i cjelokupno društvo. Zbog toga su međunarodni okviri za smanjenje emisija GHG uspostavljeni kroz UNFCCC i Sporazum iz Pariza. Prema odredbama Sporazuma iz Pariza Crna Gora je u obavezi da periodično procjenjuje potencijal za povećanje cilja smanjenja emisija GHG iz Nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC), i to počevši od 2020. godine. Pored toga što je obaveza, smanjenje emisija GHG doprinosi i smanjenju uticaja na zdravlje stanovništva koje je dodatno izloženo riziku promjene klime.

U decembru 2025. godine Crna Gora je usvojila Zakon o klimatskim promjenama ("Službeni list Crne Gore", br. 149/25 i 070/26). Ovim zakonom uspostavlja se normativni okvir za izradu i sprovođenje ključnih politika koje treba da podrže ostvarivanje nacionalnih ciljeva Crne Gore i ispunjavanje međunarodnih obaveza u oblasti klimatskih promjena i smanjenja emisija. Zakon ima za cilj da obezbijedi osnovu za postizanje cilja klimatske neutralnosti do 2050. godine kroz sistem izdavanja dozvola, praćenja i evidentiranja emisija gasova sa efektom staklene bašte, uspostavljanje sistema trgovanja emisijama (ETS) radi usklađivanja i integracije sa sistemom za trgovanje emisijama Evropske unije, kao i kroz povezane procese i infrastrukturu za praćenje, verifikaciju i izvještavanje (MRV).

Crna Gora ima status zemlje kandidata za pristupanje Evropskoj uniji, uz tekući pregovarački proces usmjeren na ispunjavanje punih zahtjeva pravne tekovine Evropske unije, kao i političku posvećenost da se pregovori o pristupanju okončaju do kraja 2026. godine, a članstvo u Evropskoj uniji ostvari do 2028. godine. Poglavlje 27 pravne tekovine, koje se odnosi na životnu sredinu i klimatske promjene i koje se mora u potpunosti zatvoriti, obuhvata pitanja vezana za ciljeve smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte, postizanje klimatske neutralnosti do 2050. godine, kao i odgovarajuće zakonodavstvo Evropske unije za ostvarivanje tih ciljeva. Ovo uključuje harmonizaciju i integraciju sa Sistemom trgovanja emisijama Evropske unije (EU ETS), kao i prateću potrebu za uspostavljanje cijene ugljenika

u crnogorskoj ekonomiji. Nacionalna strategija sa Akcionim planom za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine Evropske unije u oblasti životne sredine i klimatskih promjena 2016–2020 (NEAS) izrađena je kao krovni dokument za utvrđivanje neophodnih aktivnosti radi ispunjavanja klimatskih zahtjeva Evropske unije, kao i za obezbjeđivanje referentnog okvira na osnovu kojeg se može mjeriti napredak.

Politike i mjere Strategije niskougljeničnog razvoja Crne Gore (SNR) za elektroenergetski sektor postavljaju visok nivo ambicije kroz usklađivanje cijene ugljenika koja se plaća u okviru crnogorskog sistema trgovanja emisijama sa cijenom u sistemu trgovanja emisijama EU do 2028. godine (EU ETS), u skladu sa planiranim pristupanjem Crne Gore EU, kao i kroz opredjeljenje za prestanak rada Termoelektrane Pljevlja do 2035. godine. Iako Nacionalni energetski i klimatski plan (NEKP) kao potencijalnu godinu prestanka korišćenja uglja navodi 2041. godinu, pristupanje EU i učešće u EU ETS-u rezultirali bi neisplativim daljim radom termoelektrane Pljevlja, što ukazuje na potrebu planiranja ranijeg prestanka njenog rada. Pored toga, planirani dalji rast kapaciteta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora ima za cilj da iskoristi regulatorne i tehničke mjere predviđene NEKP-om, kako bi se ubrzalo uvođenje obnovljivih izvora energije.

Uredba ima za cilj da doprinese sprovođenju i postizanju onih ciljanih vrijednosti emisija GHG iz NDC i to počevši od 2026. godine.

Predloženim tekstom Uredbe uvodi se normativni okvir za ograničenje emisija GHG energetskih i industrijskih postrojenja u zemlji, uspostavljanjem zaokruženog sistema za ograničenu emisiju gasova sa efektom staklene bašte na nacionalnom nivou.

Uredbom se, u skladu sa Zakonom o klimatskim promjenama, utvrđuje lista djelatnosti ili aktivnosti koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte, lista djelatnosti ili aktivnosti koje obavljaju regulisani subjekti, a koji emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola, gasovi sa efektom staklene bašte za čiju emisiju se izdaje dozvola, ukupnu količinu emisioh kredita koje se mogu dodijeliti, period dodjele za emisioh kredite, metodu za izračunavanje ukupne količine emisioh kredita za period dodjele, količinu emisioh kredita za svaku godinu perioda dodjele, prelazne mjere, uslove i kriterijume za dodjelu besplatnih emisioh kredita za energetski intenzivne industrije i operatorima vazduhoplova, dinamiku postepenog smanjenja broja emisioh kredita koje se dodjeljuju besplatno, nacionalnu stabilizacionu rezervu, način sprovođenja aukcije za dodjelu emisioh kredita, cijenu emisioh kredita, visinu i način plaćanja naknade u slučaju ne predaje emisioh kredita, postepenu dinamiku smanjenja broja besplatnih emisioh kredita i način vođenja registra dodijeljenih emisioh kredita, njihove predaje, prenosa i korišćenjase i ukupan iznos i cijena emisioh kredita, dodijeljenih na aukciji.

S obzirom da je Crna Gora kandidat za članstvo u EU, kao i da je Sistem trgovine emisijama (ETS) ključni mehanizam smanjenja emisija GHG u EU i jedan od ključnih djelova EU zakonodavstva, dijelom transponovan u Zakon o klimatskim promjenama ("Službeni list CG", broj 149/25, i 70/26) principi ovog mehanizma primijenjeni su i u samoj Uredbi. Istovremeno, Uredba predstavlja ispunjenje odredbi zakona i postiže usklađenost nacionalnog sa EU zakonodavstvom.

Crna Gora je još 2020. godine uspostavila nacionalni sistem trgovine emisijama (ETS), a njegovo dalje usklađivanje sa pravnom tekovinom Evropske unije predstavlja jedno od završnih mjerila za zatvaranje Poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene. Zakon o klimatskim promjenama i predloženi podzakonski akt dodatno unapređuju postojeći regulatorni okvir, obezbjeđujući njegovo usklađivanje sa

pravilima EU ETS-a i punu spremnost Crne Gore za uključivanje u EU ETS nakon pristupanja Evropskoj uniji. Istovremeno, predložena rješenja omogućavaju postepeno prilagođavanje postojećih operatera kroz prelazni nacionalni okvir, čime se olakšava tranzicija ka jedinstvenom evropskom tržištu ugljenika.

Pored toga, primjena predloženih rješenja doprinijeće smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte i postepenom dostizanju standarda koje zahtijeva tržište Evropske unije, čime se jača konkurentnost domaće privrede. Istovremeno, predloženi propis predstavlja važan instrument za ispunjavanje međunarodnih obaveza Crne Gore u oblasti klimatskih promjena, uključujući ostvarivanje ciljeva definisanih Nacionalno utvrđenim doprinosom (NDC) i ispunjavanje obaveza preuzetih potvrđivanjem Sporazuma iz Pariza.

Evropski sistem trgovine emisijama gasova sa efektom staklene bašte (EU ETS) predstavlja ključni instrument Evropske unije za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte i ostvarivanje klimatskih ciljeva. Sistem funkcioniše po principu određivanja maksimalne dozvoljene količine emisija (tzv. *cap*), dok operateri za svaku emitovanu jedinicu moraju posjedovati odgovarajući emisioni kredit. Krediti mogu biti besplatno dodijeljeni u određenim slučajevima ili kupljeni na tržištu, a operateri kojima nedostaju krediti mogu ih nabaviti od drugih učesnika ili putem aukcija. Postepenim smanjenjem ukupnog broja raspoloživih emisionih kredita podstiče se smanjenje emisija i ulaganje u tehnologije sa nižim nivoom emisija.

Crna Gora trenutno nije povezana sa EU ETS-om, budući da nije zaključen sporazum sa Evropskom komisijom o povezivanju nacionalnog sistema sa sistemom Evropske unije. U toku je četvrta faza EU ETS-a (2021–2030), a pristupanjem Evropskoj uniji Crna Gora će postati dio tog sistema. Predložena uredba preuzima osnovne principe EU ETS-a i prilagođava ih nacionalnim okolnostima, čime se obezbjeđuje dalje usklađivanje domaćeg sistema sa pravnom tekovinom Evropske unije.

Nedonošenje nove uredbe značilo bi zadržavanje postojećeg stanja i usporavanje daljeg razvoja nacionalnog sistema trgovine emisijama. Time bi bilo otežano ispunjavanje obaveza koje proizlaze iz Sporazuma iz Pariza i Nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC), kao i ostvarivanje nacionalnih klimatskih ciljeva. Istovremeno, usporilo bi se usklađivanje sa pravnom tekovinom Evropske unije i ispunjavanje završnog mjerila za Poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene, što bi negativno uticalo na proces pristupanja Evropskoj uniji. Dugoročno, takav pristup bi umanjio podsticaje za smanjenje emisija, usporio povećanje konkurentnosti domaće privrede i odložio koristi koje proizlaze iz unapređenja kvaliteta životne sredine i zaštite zdravlja stanovništva.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenjivo.

Predloženim propisom normiraće se i sprovoditi potrebne mjere koje će dovesti do uspostavljanja smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte. Predloženi propis obezbediće smanjenje emisija GHG iz industrijskih i energetske postrojenja, ali i drugih sektora povećavajući dostupnost sredstava za investiranje u smanjenje emisija iz istih. Uredbom će tako biti obezbijeđeno ispunjenje ciljeva smanjenja emisija GHG, povećanja konkurentnosti privrede i smanjenje negativnih uticaja na prirodu i zdravlje ljudi.

Kada Crna Gora bude dio EU, operateri stacionarnih postrojenja u Crnoj Gori svoje poslovne aktivnosti realizovaće u okolnostima slobodne i konkurentne trgovine emisijom kreditima na zajedničkom EU tržištu, a Uredba će obezbediti efikasnije i lakše prilagođavanje zahtjevima tog tržišta.

Donošenje ove Uredbe kroz smanjenje emisija GHG na nacionalnom nivou, doprinosi i smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte na globalnom nivou, a time i ispunjenju ciljeva samog Sporazuma iz Pariza. Smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte na globalnom nivou ima za cilj dostizanje onog nivoa gasova za koji je naučno dokazan kao neophodan kako bi se izbjegli dalji negativni uticaji klimatskih promjena.

Predlogom Uredbe se doprinosi daljem toku pregovora u okviru Poglavlja 27 Životna sredina i klimatske promjene sa Evropskom Unijom, imajući u vidu da se stvaraju uslovi za usklađivanje sa relevantnim EU propisima iz oblasti klimatskih promjena:

- Direktivom 2003/87/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. oktobra 2003 god. o uspostavljanju trgovine emisijama gasova sa efektom staklene bašte u Zajednici;
- Direktivom 2018/410/EU Komisije od 14. marta 2018. godine o izmjeni Direktive 2003/87/EZ;
- Delegirana uredba komisije (EU) 2019/331 od 19. decembra 2018. o utvrđivanju prelaznih pravila na nivou Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijom jedinica na osnovu člana 10.a Direktive 2003/87/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta.

Ciljevi Uredbe u potpunosti podržavaju međunarodne i obaveze Crne Gore u procesu pridruživanja EU.

Nadalje, ciljevi su usklađeni sa većim brojem nacionalnih planova i programa, uključujući prvenstveno:

- Program ekonomskih reformi za Crnu Goru 2024- 2026, kojim je kao jedna od strukturnih reformi u oblasti održivosti i otpornosti predviđena mjera jačanja mehanizama za dekarbonizaciju (reformna mjera broj 4);
- Nacionalno utvrđeni doprinosi (NDC3), kojim je preuzeta obaveza smanjenje emisija GHG od 55% do 2030. godine i od 60% i do 2035. godine u odnosu na nivou iz 1990. godine;
- Nacionalni energetski i klimatski plan (NECP) do 2030. godine, koji je usvojen u decembru 2025. godine i kojim je potvrđen nacionalni cilj smanjenja emisija od 55% (2,42 Mt CO₂e u apsolutnom iznosu) i postizanje tog cilja odnosno dostizanje ukupnih emisija GHG od 2,4 Mt CO₂e u 2030. godini u WAM tj. scenariju sa dodatnim mjerama (dok bi emisije u scenariju sa postojećim mjerama - WEM- iznosile 3,06 Mt CO₂e);
- Plan prilagođavanja na klimatske promjene za period 2025-2035 sa Akcionim planom za period 2025 -2027 (PPKP) koji je izrađen sa ciljem da se podrži i uspostavi kontinuirani, ciklični proces planiranja, koordinacije, realizacije i praćenja napora u upravljanju klimatskim rizicima, utvrđivši mjere prilagođavanja za prioritete sektore (poljoprivredu, vodoprivredu, turizam i zdravlje);
- Strategiju niskougledničkog razvoja Crne Gore (SNR) iz 2026. godine, kojom su utvrđeni strateški pravci djelovanja i javnih politika koje se odnose na ograničenje emisija gasova sa efektom staklene bašte utvrđenih projektovanim nacionalno utvrđenim doprinosom, smanjivanje antropogenih emisija gasova sa efektom staklene bašte i povećanje uklanjanja istih putem ponora, ostvarenje ciljeva Pariskog sporazuma, kao i transparentno i tačno praćenje dostizanja ograničenja emisija sa perspektivom za narednih 30 godina.

Nacionalna strategija u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine sadrži projekcije emisija GHG za različite sektore i previđa mjere za ublažavanje klimatskih promjena na osnovu relevantnih odrednica međunarodne i EU klimatske politike koje su važile u vrijeme njenog donošenja tj. 2015. godine.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju

U procesu pripreme Uredbe razmotrena je opcija zadržavanja postojećeg stanja, koja podrazumijeva nedonošenje ovog propisa. Takav pristup ne bi omogućio sprovođenje odredaba Zakona o klimatskim promjenama kojima je propisano donošenje ove uredbe, niti uspostavljanje nacionalnog sistema trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte. Posljedično, Crna Gora ne bi ispunila obaveze koje proizilaze iz procesa pristupanja Evropskoj uniji, članstva u Energetskoj zajednici i međunarodnih sporazuma, prvenstveno Pariskog sporazuma, dok bi izostalo usklađivanje sa sistemom EU ETS, kao i uspostavljanje mehanizama za finansiranje mjera dekarbonizacije i zelene tranzicije.

Neregulatorna opcija nije predstavljala održivo rješenje, s obzirom na to da je Zakonom o klimatskim promjenama izričito propisano donošenje ove uredbe radi bližeg uređivanja sistema trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte. Pitanja koja se odnose na djelatnosti obuhvaćene sistemom, dodjelu i aukciju emisijama kredita, besplatnu dodjelu, stabilizacionu rezervu, registar emisijama kredita i druga pitanja nije moguće urediti drugim instrumentima.

Opcija donošenja predložene Uredbe omogućava punu primjenu Zakona o klimatskim promjenama i uspostavljanje nacionalnog sistema trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte usklađenog sa pravilima Evropske unije. Ovakvim rješenjem obezbjeđuje se ispunjavanje obaveza prema Evropskoj uniji, Energetskoj zajednici i međunarodnim sporazumima, stvaraju se uslovi za finansiranje mjera dekarbonizacije, unapređenje energetske efikasnosti i korišćenje obnovljivih izvora energije, uz jačanje konkurentnosti crnogorske privrede i doprinos ostvarivanju cilja klimatske neutralnosti do 2050. godine.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Primjena Uredbe će prvenstveno uticati na operatere stacionarnih postrojenja, operatore vazduhoplova i druge regulisane subjekte koji će biti obuhvaćeni nacionalnim sistemom trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte. Na nadležne institucije, prije svega Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Agenciju za zaštitu životne sredine i Fond za zaštitu životne sredine, propis će uticati kroz nove nadležnosti koje se odnose na upravljanje sistemom trgovanja emisijama, dodjelu emisijonih kredita, vođenje registra, sprovođenje aukcija i nadzor nad primjenom propisa.

Pozitivni direktni efekti ogledaju se u uspostavljanju funkcionalnog sistema trgovanja emisijama usklađenog sa pravilima Evropske unije, ispunjavanju obaveza iz Zakona o klimatskim promjenama, Energetske zajednice i međunarodnih sporazuma, kao i stvaranju finansijskih sredstava za ulaganja u obnovljive izvore energije, energetske efikasnost, razvoj niskokarbonske ekonomije i otvaranje zelenih radnih mjesta. Indirektni pozitivni efekti odnose se na povećanje konkurentnosti crnogorske privrede, unapređenje investicionog ambijenta, zaštitu životne sredine i zdravlja stanovništva, kao i doprinos ostvarivanju cilja klimatske neutralnosti do 2050. godine.

Propis će za regulisane subjekte stvoriti određene troškove koji se odnose na pribavljanje dozvole za emisije, praćenje i izveštavanje o emisijama, učešće u sistemu trgovanja emisijama i nabavku emisijonih kredita za emisije koje nijesu pokrivene besplatnom dodjelom. Istovremeno, predviđena je mogućnost besplatne dodjele emisijonih kredita energetske intenzivnim industrijama i operatorima vazduhoplova, kao i postepena primjena pojedinih obaveza, čime se ublažavaju finansijski efekti na privredu, naročito na sektore izložene međunarodnoj konkurenciji. Uredba ne stvara direktne troškove za građane, niti nameće nove obaveze malim i srednjim preduzećima koja nijesu obuhvaćena sistemom trgovanja emisijama.

Ocijenjeno je da koristi koje proizilaze iz primjene Uredbe u značajnoj mjeri prevazilaze troškove njenog sprovođenja. Pored ispunjavanja međunarodnih i evropskih obaveza, propis omogućava uspostavljanje održivog sistema finansiranja mjera dekarbonizacije i energetske tranzicije, smanjuje dugoročne troškove klimatskih promjena i doprinosi jačanju konkurentnosti domaće privrede.

Primjena Uredbe stvara preduslove za razvoj novih privrednih aktivnosti u oblastima obnovljivih izvora energije, energetske efikasnosti, niskokarbonskih tehnologija i usluga vezanih za tržište ugljenika, čime se podstiče tržišna konkurencija i otvaraju mogućnosti za nove investicije. Administrativna opterećenja ograničena su na subjekte koji su obuhvaćeni sistemom trgovanja emisijama i odnose se na ispunjavanje obaveza izveštavanja, verifikacije i vođenja propisanih evidencija. Ta opterećenja predstavljaju neophodan uslov za uspostavljanje sistema usklađenog sa pravnom tekovinom Evropske unije i ne predstavljaju neopravdanu biznis barijeru, imajući u vidu koristi koje proizilaze iz njegove primjene.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Implementacija Uredbe zahtijeva obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za jačanje institucionalnih i administrativnih kapaciteta Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Agencije za zaštitu životne sredine i drugih nadležnih institucija uključenih u uspostavljanje i upravljanje sistemom trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte.

Primjenom Uredbe ne nastaju nove međunarodne finansijske obaveze za Crnu Goru. Propis predstavlja sprovođenje obaveza koje proizilaze iz Zakona o klimatskim promjenama, procesa pristupanja Evropskoj uniji, članstva u Energetskoj zajednici i međunarodnih sporazuma u oblasti klimatskih promjena, bez obaveze dodatnih uplata prema međunarodnim organizacijama.

Potrebna sredstva za nadležne institucije planiraće se kroz redovni proces pripreme budžeta za naredne fiskalne godine, u skladu sa dinamikom uspostavljanja i razvoja sistema trgovanja emisijama.

Primjena Uredbe će generisati prihode koji će se ostvarivati prodajom emisijonih kredita putem aukcija ili njihovom dodjelom uz plaćanje, kao i naplatom naknade za prekomjerne emisije u slučajevima kada operator ne preda dovoljan broj emisijonih kredita. U skladu sa Uredbom, prikupljena sredstva uplaćivaće se na račun Fonda za zaštitu životne sredine i koristiće se za finansiranje mjera i programa predviđenih Zakonom o klimatskim promjenama, uključujući razvoj obnovljivih izvora energije, unapređenje energetske efikasnosti i druge aktivnosti zelene tranzicije.

Naglašavamo da nije moguće sa potpunom preciznošću unaprijed utvrditi ukupan iznos prihoda niti svih rashoda sistema.

U postupku pripreme propisa, Ministarstvo finansija biće konsultovano u završnoj fazi za dobijanje mišljenja na Predlog Uredbe i ocjenu procjene uticaja propisa, u skladu sa propisanom procedurom.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Proces izrade Uredbe o djelatnostima odnosno aktivnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte i o dodjeli emisijonih kredita počeo je u septembru 2025. godine uz podršku Svjetske banke u okviru programa tehničke pomoći.

Pomoć prilikom izrade teksta Predloga uredbe ekspertsku pomoć pružili su regionalni eksperti, kao i nacionalni eksperti.

Konsultacije sa zainteresovanim stranama su obavljane kako na radnim sastancima i u direktnoj komunikaciji, tako i dostavljenim predlozima i sugestijama u pisanoj formi.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Moguće prepreke za implementaciju propisa su prevashodno vezane za nedovoljne kapacitete nadležnih organa i izostanak aktivnosti jačanja kapaciteta kako bi se omogućila primjena unaprijeđenih mehanizama propisanih predloženom Uredbom i Zakonom o klimatskim promjenama.

Tokom primjene Uredbe predviđen je rad na razvoju administrativnih kapaciteta, posebno za praćenje i verifikaciju emisija i dosljednu primjenu odredbi Zakona o klimatskim promjenama. Predviđeno je unaprijeđenje informacionog sistema u cilju bolje organizacije i upravljanja podacima. Takođe su predviđene obuke za zaposlene u organima javne uprave i za pojedine regulisane entitete.

Glavni indikatori za mjerenje napretka u ispunjavanju ciljeva su (opadajuće) godišnje emisije GHG, prihodi od trgovine emisijama i naknada kao i način njihovog korišćenja, te stepen sprovođenja strateških klimatskih dokumenata.

Sredstava uplaćena Eko-fondu po osnovu emisisionih kredita i nivoi GHG na godišnjem nivou i ključni su indikatori ispunjenja ciljeva iz propisa.

Tokom implementacije Uredbe u skladu sa propisanim procedurama nadležno ministarstvo redovno će obavještavati Evropsku Komisiju.

Monitoring i evaluaciju sprovođenja Uredbe će vršiti Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.

Podgorica, 29. 6. 2026. godine

MINISTAR

Damjan Čulafić

